

◆ MINU HINNANG LINNALE SÖLTUB SEAL LEIDUVATE RAAMATUKAUPUSTE HULGAST.

A. Rubinstein

◆ HEA ASI ON KOGUDA HÄID RAAMATUID, KUID KASULIKUM ON SAGEDAMINI NENDE POOLE PÜÜRDUDA JA NEID LUGEDA.

Petrarca

Kui Sa veel pole ametiühingu liige

Tere, esimese kursuse tudeng!

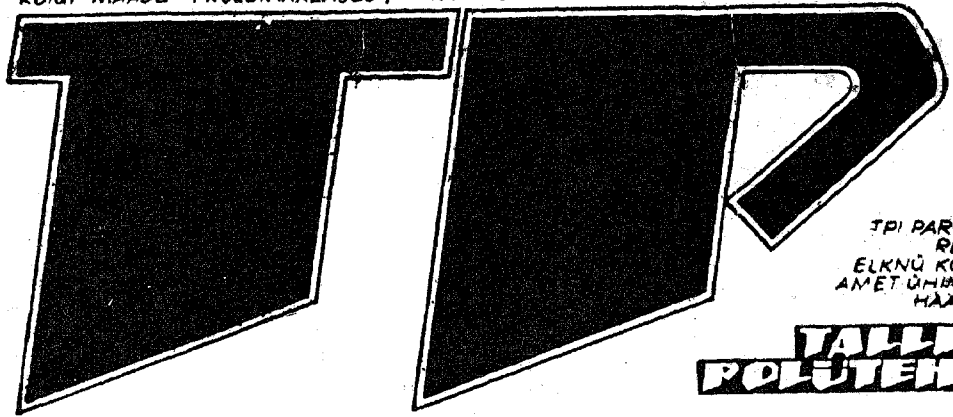
Lõpuks ometi on täitunud Sinu unistus ja Sa oled tipkas. Sulle on juba tehtud (või tehakse) ettepanek astuda ametiühingusse. Võta see kindlasti vastu! Vastasel korral oled iseenda vaenlane, sest ametiühingu liikmel on õigus saada:

- ◆ rahalist toetust majandusliku kitsikuse korral,
- ◆ soodustatud tingimustel diettoitu,
- ◆ tuusikuid tervistavasse spordilaagrisse,
- ◆ tuusikuid sanatooriumidesse, puhkekodudesse, puhke-laagritesse ja turismiradadele,
- ◆ toetust lapse sünni puhul, jne.

Niisiis, kui Sa pole veel ametiühingu liige, siis küsi oma rühma ametiühinguorganisatori käest a/ü. liikme isiklik kaart ja täida see!

JÜRI KURBA,
TPI a/ü.-komitee aseesimees

KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÜHINEGE!

TPI PARTEIKOMITEE,
REKTORAADI,
ELKNÜ KOMITEE JA
AMET ÜHINGUKOMITEE
HAALEKAN-DJA

TALLINNA
POLÜTEHNIKA

Nr. 22 (716)

Reedel, 14. septembril 1973

XXV AASTAKAIK

Uus kord üliõpilaste taastamisel ja üleminekul teistesse õppeasutustesse

NSV Liidu Kõrgema ja Keskerihariduse Ministeeriumi instruktivkirjaga 6. aug. 1973. a. nr. 35 kehtestatakse uus kord üliõpilaste taastamisel pärast õpingute katkestamist ja samuti üleminekul ühest õppeasutusest teise. Uus kord erineb tunduvalt senikehtinust ja seepärast on vajalik, et iga üliõpilane seda tunneks. Nii on võimalik vältida paljusid ebameeldivusi ja arusaamatusi.

Kõigepealt on taastamine ja ülevõtmine esimesele kursusele täielikult keelatud. Esimesel kursusel õpingud katkestanud üliõpilane ei oma seega õigust õpingute jätkamiseks taastamise korras, vaid tal tuleb õpinguid alustada üldistel alustel, s. t. sooritada sisseastumiseksamid.

Taastamine ja üleminekul teise õppeasutusse võib toimuda pärast esimese või vanemate kursuste lõpetamist suvisel õppetöövahelajal. Teist tüüpi õppeasutusse üleminekul saab toimuda ainult pärast esimese või teise kursuse lõpetamist. Nii pole näiteks lubatud üleminekul TPI-st Tallinna Pedagoogilise Instituuti ja vastupidi pärast kolmanda ja vanemate kursuste lõpetamist.

NSV Liidu relvastatud jõududest demobiliseeritud üliõpilasi taastatakse esimesele ja vanematele kursustele sügissemestril. Päevases õppevormist sõjaväeteenistusse kutsutud võivad taastuda kõigis õppevormides, õhtusest ja kaugõppevormist sõjaväeteenistusse kutsutud saavad õpinguid jätkata vaid mittestatsionaarses õppevormis (õhtu- või kaugõpe).

Mittestatsionaarses õppevormis õppivate üliõpilaste üleminekul päevasesse õppevormi võib toimuda ainult pärast kolmanda kursuse lõpetamist. Selles küsimuses esineb sagedasti taotlusi üliõpilaste poolt, kes pärast esimese või teise kursuse lõpetamist soovivad õpinguid jätkata päevases õppevormis. Enamikel juhtudel on siin tegemist üliõpilastega, kes jäid konkursil päevasesst osakonnast välja. Uue korra kohaselt mingeid erandeid ei ole ette nähtud ja vastavad avaldused ei kuulu läbivaatamisele.

Uue sättena nähakse ette, et päevases õppevormis õppinud üliõpilase taastamine või üleminekul õhtusesse või kaugõppevormi võib erandina toimuda vaid ministeeriumi kõrgemate õppeasutuste valitsuse juhataja loal.

Üliõpilasi, kes on eksmatrikuleeritud nõrga õppeedukuse pärast või kes on lahkunud vabandava põhjuseta (lahkumine omal soovil pole vabandav põhjus!), võidakse taastada erandkorras, kuid tingimusel, et nad on töötanud pärast eksmatrikuleerimist vähemalt ühe aasta ja esitavad taotluse ja positiivse iseloomustuse viimaselt töökohalt. Seejuures ei tohi ajavahemik kuni taastamiseni olla suurem kui kolm aastat.

Teatavasti võib õpingute jätkamine toimuda kolme aasta piires pärast üliõpilase eksmatrikuleerimist. Pärast selle aja möödumist kaotavad sooritatud eksamid ja arvestused kehtivuse. Erand tehakse vaid teenistustaja kohta NSVI relvastatud jõududes — see aeg ei lähe kolme aasta sisse.

Üliõpilase taastamise aluseks on akadeemiline õiend ja üliõpilase isiklik toimik. Õpinguid katkestanud üliõpilase isiklikus toimikus peab olema tema õppe-märkmik ja üliõpilaspilet. Kahjuks esineb juhtumeid, kus üliõpilane õpingute katkestamisel ei tagasta instituuti oma õppe-märkmikku ja üliõpilaspiletit. Nende dokumentide puudumisel pole taastamise küsimust võimalik kaalumisele võtta, mistõttu igal üliõpilasel tuleb õpingute katkestamisel seda asjaolu tõsiselt arvestada.

Üliõpilase taastamise aluseks on akadeemiline õiend ja üliõpilase isiklik toimik. Õpinguid katkestanud üliõpilase isiklikus toimikus peab olema tema õppe-märkmik ja üliõpilaspilet. Kahjuks esineb juhtumeid, kus üliõpilane õpingute katkestamisel ei tagasta instituuti oma õppe-märkmikku ja üliõpilaspiletit. Nende dokumentide puudumisel pole taastamise küsimust võimalik kaalumisele võtta, mistõttu igal üliõpilasel tuleb õpingute katkestamisel seda asjaolu tõsiselt arvestada.

Üliõpilase taastamise aluseks on akadeemiline õiend ja üliõpilase isiklik toimik. Õpinguid katkestanud üliõpilase isiklikus toimikus peab olema tema õppe-märkmik ja üliõpilaspilet. Kahjuks esineb juhtumeid, kus üliõpilane õpingute katkestamisel ei tagasta instituuti oma õppe-märkmikku ja üliõpilaspiletit. Nende dokumentide puudumisel pole taastamise küsimust võimalik kaalumisele võtta, mistõttu igal üliõpilasel tuleb õpingute katkestamisel seda asjaolu tõsiselt arvestada.

prof. AGU AARNA
TPI rektor

Parimad poliitökonoomias

1973. a. märtsis esitati poliitilise ökonoomia teaduslike tööde konkursile 59 teaduslikku tööd, 56 töö autoriteks olid majandusteaduskonna ja 3 töö autoriteks tehnikateaduskondade tudengid. Žürii leidis, et kõik tööd vastasid põhijoontes esitatavatele nõudmistele, seda nii vormistuse kui ka sisu poolest. Eriti rõõmustav oli üliõpilaste poolt valitud teemaatika aktuaalsus: 56-s töös analüüsiti sotsialistliku majanduse elulisi probleeme, mis on seotud majandusreformi põhimõtete edasiarendamise ning 9-nda viisaastaku plaani eduka täitmise kindlustamisega. Kolme töö autorid käsitlesid kaasaegse kapitalistliku majandussüsteemi iseloomulikke nähtusi.

Konkursist võtsid osa kõikide õppevormide esindajad (kuigi kaunis ebavõrdses proportsioonis): domineerisid päevaste osakondade üliõpilased — 41 autorit; õhtusteaduskonda esindasid 14 ja kaugõpet 2 autorit; Kohtla-Järvelt laekusid 2 üliõpilase tööd. Pärast pingelist arupidamist,

tööde üksikasjalist analüüsi ja võrdlemist tulid žürii liikmed üksmeelsele otsusele: anti välja kaks esimest, kaks teist, viis kolmandat auhinda ning märgiti ära 12 tööd. Siinkohal tahaks nimetada I ja II auhindu saavutanud üliõpilasi ja veel kord öelda neile aitäh eduka töö eest! Niisiis, I auhinna pälvisid:

majandusteaduskonna II kursuse üliõpilane Elmar Orav töö eest teemal «Inimene ja elukeskkond» (juhendaja dots. L. Brutus) ja õhtuse teaduskonna III kursuse üliõpilane Ilse Freymann töö eest teemal «Tootlike jõudude paiknemise probleemid» (juhendaja dots. K. Kulli).

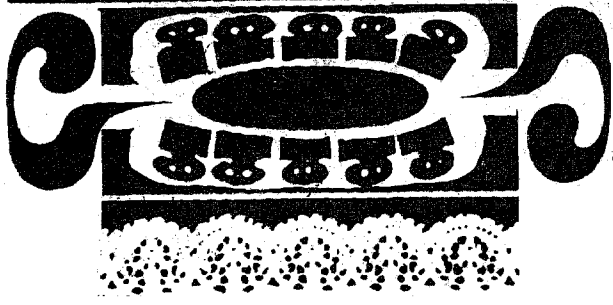
II auhind määrati õhtuse teaduskonna II kursuse üliõpilasele Olga Leštšikenale töö eest teemal «Tootmispõhifondid ja nende struktuur» (juhendaja dots. V. Koslov) ja majandusteaduskonna II kursuse üliõpilasele Zoja Zornale töö eest teemal «Tööstuse tootmispõhifondid, nende ringkäik ja käive» (juhendaja dots. kt. E. Loov).

Kuid auhindade saamisega töö ei lõpe, puhkust on meie konkursi laureatidel üsna vähe. Me ootame neilt tööde esitamist vabariiklikule ja üleliidulisele konkursile (ja mitte ainult esitamist, vaid ka uute loorberite loikamist). Samuti loodame, et nad rõõmustavad meid huvitava ettekannetega ka ÜTU konverentsidel ja jätkavad edukalt teaduslikku tööd.

Žürii liikmed veendusid, et ka need üliõpilased, kes seekord ei saanud auhinda, tegid ära suure ja tõise töö. Ei ole kahtlust, et mõningane jõupingutus (teema edasiarendamine, uute huvitava andmete otsimine ja leidmine jms.) toob tulevasel konkursil auhindu ka neile. Selleks jõudu ja jaksu! Žürii loodab, et eelseisvale konkursile (1974. a.) esitatakse veel rohkem töid, et kasvab autorite arv, et otsustavalt löövad kaasa ka tehnikateaduskondade tudengid!

Žürii esimees
EVGENIA LOOV

ÜMMARGUSE LAUA KÜSIMUS

● Kutsume kujutletava ümmarguse laua härke neid, kes tegelevad klubidega «PIKO» ja «EVA»; ja kõiki, kel alljärgnevale artiklile omalt poolt midagi lisada.

Quo vadis, «Piko»?

Võin julge südamega väita, et kõigi praeguste tipikate jaoks on «PIKO» loomisaasta hull ajalugu. Põhjus on lihtne, «PIKO» lihtsalt pandi käima enne meid.

Kas tõesti?

Viimase paari-kolme aasta jooksul on «PIKO» kui klubi olnud tõesti varjusurmas (kui mitte rääkida siinkohal tema funktsioonist einelauana). On seisnud lõhkise kina ees ja jilofsfeeritud tudengite vaba aja veetmise organiseerimise vajadusest. Jutt on muidugi õige, sest ega vist naljalt kedagi leia, kes ütleks ära meeleolukast ja hästi organiseeritud õhtust kas või kuu-pooltise tagant.

Igal juhul on vaidused «PIKO» ümber veninud nii pikaks, et vahepeal jõudis sündida uus ühiselamuklubi («EVA») ja võtta endale tipikate sumpaa-tia.

Tundub, et jutud «PIKO» kui klubi taasloomisest on mõtetud, ta tuleks uuesti luua. Viimane president oli ehk ainult administraator, kes registreeris ruumide kasutajaid (maikaklubi, «Atheos» jt.). Külaliste (kasutajate) registreerimiseks ei ole vaja eraldi «presidenti». Selle tööga saaks hakkama iga

TPI sööklataaja, ilma et tema töökoormus sellest oluliselt suureneks. Seega on «PIKO» nagu omaomoodi laenuagent: «Teile on ruume vaja? Palun!» Sellises liinis tegutsemine ei vääri klubi nime.

Eeltoodust johtub, et oleks paras (ülm?) aeg «PIKO» purjedesse toekamad tuuled sisse puhuda.

Ajalooost teame, et kui vana süsteem ei rahulda, luuakse täielikult (või osaliselt) uut alustel seise süsteem. Midagi analoogilist peaks tegema ka «PIKO»-ga. Arvan, et kitsaskoht peitub just organisatsioonilises küljes. Kümmekeond inimest (klubi juhatus) ei jõua nii või teisiti korralikult ette valmistada nõutava sagedusega õhtuid (normaalne oleks nähtavasti 2 korda kuus). Siit kasvabki välja minnalaskmise meeleolu ja ongi kümmekeond aktivisti selleks korraks kadunud. Kes viitsib enam tööd rabada, kui kõike tuleb kiirustades teha ja kiirustamise tulemuski kedagi ei rahulda.

Korraliku klubiõhtu ettevalmistamiseks kulub vähemalt üks kuu. Meil instituudis on 6 teaduskonda. Kui anda iga teaduskonnale igal kuuendal nädalal näiteks 2 päeva (suvalist) klubi kasutamiseks, peaksid kõik rahul olema.

Lähemalt näeks asi välja nii: «PIKO» juhatuses on igast teaduskonnast võrdselt esindajaid (+ president). Juhatus määrab ära ruumide kasutamise järjekorra teaduskondade vahel.

Ürituste läbiviimise detailse plaani koostavad juba iga teaduskonna vastavad inimesed ise. Kuidas, see jäägu nende enda mureks. Igal juhul oleks siis igal teaduskonnal teada, millal ta võib arvutada «PIKO» ruumidega, et korraldada näiteks erialaõhtut.

Klubi juhatusel jääb muidugi õigus korraldada üleinstituudilisi üritusi (see pole ka teaduskondadele keelatud) vastavalt oma äranägemise järgi.

«PIKO» tööplaani moodustaksid sel juhul kõigi teaduskondade plaanid (+ juhatus enda omad) kokku.

Ülaltoodud ettepanekute elluviimise kasu peaks olema järgmine:

- saab klubile elu sisse;
- igale teaduskonnale on kindlustatud ruumid igal 6-ndal nädalal;
- klubi aktiivi kuulub rohkem tudengeid;
- on võimalik kindlaks määrata konkreetne ühe või teise ürituse organiseerija (vastutaja), mis on väga oluline moment;
- klubi töö juhtijad ei pea naba paigast nihetama, et töö tehtud saaks. 6 nädalat on küllaldane aeg, et jõuaks midagi asjalikku ära teha ja kes selle ajaga ei jõua, võib oma ruumide kasutamise õiguse ära kinkida (ja seda hullem kinkijale).

On vaja, et vastavad instantsid ühiselt asja läbi arutaksid. Võib-olla on teisi ja paremaidki ettepanekuid «PIKO» ümber tegemiseks, ülaltoodu ei pretendeeri ainuõigsusele, vaid tahab olla kas või diskussiooni alguseks. Igal juhul peaks uuel aastal «PIKO» töö välja nägema teisiti, s. t. paremini.

KAUPO POLLISINSKI
MT-71

MUUSIKA ON RÕÕMU JAOKS (KAS AINULT?)

Milline on noorte lemmikmuusika?

Pole kahtlust, et siia kuuluvad, kui kergesti mõistetavad, estrada-, pop- ja biitmuusika oma alalikidega.

Viimastel aastatel on tudengite seas leidnud poolehoidu ka biitmuusika raskem osa: heavy-sound ja hard-sound, mis pealiskaudsel kuulamisel vähe huvitavat, pakub. Siingi on vaja omada mõningaid teadmisi biitmuusikast või vähemalt kauast kuulamispraktikat, et nendest žanritest ammutada seda, mis sinna muusikute poolt antud. Küllalt kujukalt näitab noorte muusikalise maitse paranemist ka see, et paljud tunnevad tõsist huvi biit- ja džässmuusika sünteesi vastu.

Kõik see eeldab ja tõestab muusikaarmastust, mis aitaks tasakaalustada igipõlist «füüsikute-lüürivate» probleemi.

Veel hakkab silma (kõrva), et kuuekümnendate aastate keskpaiku alustas kerges muusikas tormilist pealetungi klassikalise muusika töölemine. Esimeste töötlejana, kes enesetele piisavalt loorbereid lõikasid, võib nimetada James Lasti, Waldo de los Riosit.

Peatselt järgnesid progressiivsed biitansamblid, kes klassikalise muusika kaasabil hakkasid otsima muusikas oma miina: Exception, Emerson, Lake & Palmer; Collegium Musicum.

Seega alustas klassikaline muusika maailmas suurt võidukaiku. Ja pole ime, et klassika töötluste (mitte pseudotöötluste) kaudu nakatusid tõsisest muusikast tuhanded ja tuhanded noored, kes varem klassikast ei teadnud (või ei tahtnud teada).

Lemmik-klassikutena on kasutatud aranžeerimisel Mozartit, Beethoveni, Bachit, Tšaikovskit, Mussorgskit, Hatšaturjani.

Et viimasel ajal on olnud noorte muusikasõprade huvi kasv klassikalise muusika vastu lausa märgatav, siis otsustas TPI a/ü-klubi koos ENSV Riikliku Filharmooniaga korraldada eeloleval õppeaastal loeng-kontsertide sarja «Muusikast üldse», mis toimub kord kuus TPI aulas.

Lektoriteks on Helju Tauk ja Valter Ojakäär. Iga loengut illustreerib ka vastavasisuline kontsert meie parimate interpretide osavõtul. Loeng-kontserdid «Muusikast üldse» toimuvad esmaspäeviti algusega kell 17.00.

Sari koosneb kuuest loeng-kontserdist, millele müüakse abonementtraamatud. Abonemendid on nimelised ja need hakkavad levitama õpperühmade a/ü-organisatorid. Kindlasti peaksid kõik esimeste kursuste üliõpilased osa võtma ühest esteetilise kasvutase vormist — kas isetegevuskollektiivi, kujutava kunsti kultuuriülikooli tööst või muusikalistest loeng-kontserdistest.

Meie muusikalisel tudengil on võimalus valida kahe muusikalise abonemendi vahel: kas loeng-kontsertide sari «Muusikast üldse» või «Kontsertõhtud küünlavalgel».

Vene keeles on ette nähtud loeng-kontserdid Leningradi muusikateadlase Leonid Entelise poolt.

Järgnevalt loeng-kontsertide ja kontsertide kalenderplaani. Abonement nr. 19. «MUUSIKAST ÜLDSE» TPI AULAS ESMASPÄEVI KELL 17.

15. oktoober	«Sajandite rütmid»
12. november	«Püsivuse ja ebapüsivuse pingest»
10. detsember	«Joon ja värv»
11. veebruar	«Tosin viimast aastat eesti muusikas»
11. märts	«Eesti kerge muusika minevikust»
15. aprill	Valter Ojakääru autorikontsert

ABONEMENT «KONTSERTÕHTUD KÜUNLAVALGEL»

5. oktoobril	Birgit Finnilä (Rootsi) lauluõhtu
23. novembril	Jüri Gerretzi viiuliõhtu
14. detsembril	«Mozartist tänapäevani» (Kammermuusika-džässmuusika)
25. veebruaril	Vanamuusika ansambel «Barocco»
22. märtsil	Harfimuusika õhtu
19. aprillil	Mati Palmi laulude õhtu

Loodame, et tõsine muusika ja loengud klassikalise muusikast saavad meie üliõpilastele samasuguseks vajaduseks nagu kerge muusika kuulamine.

Ja veel. Sellised loeng-kontserdid ja tõsise muusika kontsert-sarjad korraldatakse just esmakordselt meie instituudis. Jälgige reklaami!
KOHTUMISENI!

TPI a/ü-klubi

Referatiivsed ja teaduslikud tööd NLKP ajaloos

Konkursile esitati kokku 20 uurimis- ja 816 referatiivset tööd, kirjutatud aktuaalsetel teemadel ja vormistatud nõuetekohaselt. Hindamiskomisjoni poolt otsustati teaduslike võistlustõppe osas jaotada preemiad järgnevalt:

I PREEMIA ä 35 RUBLA

S. Roos (TR-41) «Õppedistsip-linist ühiskonnateadustes 1970. aastal» Juh. dots. A. Sunila.

II PREEMIA ä 25 RUBLA

A. Kamratov (TL-21) «Kodanliku Eesti majandus sõja-järgse revolutsioonilise kriisi perioodil (1920—1924)» Juh. v.-õp. B. Hiire.

N. Hapov (Kohtla-Järve üld-tehniline teaduskond) «Teise maailmasõja sündmuste moonu-tamine kodanlike falsifikatorite poolt» Juh. v.-õp. K. Mihhailov.

III PREEMIA ä 15 RUBLA

V. Rannamets (TI-22) «Eesti NSV nõukogude vennasrahvaste peres» Juh. dots. E. Mattisen.

I. Gross (TI-22) «Kommunistide Liidu ja I Internatsionaali ajalugu» Juh. dots. E. Mattisen.

T. Raudsepp (TE-21) «Sotsia-listliku industrialiseerimise erin-evus kapitalistlikust industria-liseerimisest» Juh. v.-õp. B. Hiire.

T. Lodi (TI-41) «Meie ajastu iseloom» Juh. dots. A. Sunila.

Ära märgiti järgmiste üliõpi-laste tööd:

M. Akkermann (TM-21),
K. Gross (TP-21),
K. Haavandi (LT-21),
L. Kogermann (TI-22),
T. Kull (TP-21),
A. Kõrts (TP-41),
I. Madis (TI-22),
H. Saar (TI-41),
O. Trei (TM-21).

I PREEMIA ä 25 RUBLA

K. Laan (TI-2) «Kaks ten-dentsi rahvusküsimuses sotsia-lismi tingimustes» Juh. dots. E. Mattisen.

R. Randmets (TI-21) «Bolše-vike taktika suhtumises pahem-poolsete esseeride parteisse» Juh. v.-õp. B. Hiire.

K. Merisalu (TM-41) «Mark-sistlik-leninliku maailmavaate omandamise vajalikkus ja täht-sus» Juh. dots. A. Sunila.

II PREEMIA ä 15 RUBLA

A. Pähn (TI-22) «Bolševike leninlikust kompromiss-taktikast pahempoolsete esseeridega» Juh. dots. E. Mattisen.

S. Puulinn (LI-21) «Johannes Lauristini elu ja tegevus» Juh. prof. Ü. Taigro.

M. Kokkuta (LT-21) «Orina lahing» Juh. prof. Ü. Taigro.

G. Rudenko (MM-27) «Komsomolitöö kogemustest üldharidus-liku õppetöö juhtimisel Kiviõli põlevkivikombinaadis» Juh. dots. A. Schmidt.

I. Poltavets (AL-27) «Komsomoli osa maa industrialiseerimi-sel» Juh. dots. E. Madis.

III PREEMIA ä 10 RUBLA

N. Vasjutin (MM-27) «Palju-rahvuseline Nõukogude riigi loomine» Juh. dots. A. Schmidt.

T. Kanep (TM-41) «Otsuste täitmise kontrolli leninlikud põ-himõtted» Juh. dots. A. Sunila.

J. Sakkeus (TP-41) «Sotsia-lismi eelised teaduse ja tehnika revolutsiooni kasutamisel võrel-des kapitalismiga» Juh. dots. A. Sunila.

T. Raag (MP-21) «NSV Liit — rahvaste vendluse maa» Juh. prof. k. t. P. Larin.

H. Sõerd (TI-22) «V. I. Lenin — meie paljurahvuselise riigi looja» Juh. dots. E. Mattisen.

M. Akkermann (TM-21) «50 aastat NSV Liitu» Juh. v.-õp. B. Hiire.

N. Zenjevitš (AL-27) «Kalevi-liiva surmalaager» Juh. dots. E. Madis.

E. Kõrge (TL-31) «Varssavi le-pingu organisatsioon ja selle ähtsus» Juh. dots. A. Sunila.

Ära märgiti järgmiste üliõpi-laste tööd:

H. Nagelman (TI-22), M. Bran-zen (TI-41), I. Alumäe (TI-41),

V. Sišova (Kohtla-Järve üld-tehnikateadusk.), E. Veelma, R. Mikkov (LE-21), U. Tooming (LS-21), V. Tiismus (LI-21), E. Anton (LI-21), T. Kaert (LS-21), H. Kalda (LT-21), R. Kappet (TL-21), V. Sakkeus (KP-21), T. Kirsberg (LI-21), H. Vaher (TM-21), R. Heinvält (KA-21), A. Ber (TI-22), R. Sabolotny (LE-21), U. Küttner (TP-21), V. Ambrosius (TP-21), E. Astašov (TR-21), I. Zurakova (MO-21), I. Kaaring (MO-21), N. Re-ket (AI-27), V. Ohapkin (AI-27), G. Selimov (LA-17), T. Koma-rova (E-29), L. Mets (MM-27), L. Yolikova (TE-21), V. Krivtso-va (AI-27), A. Rozmanas, O. Naumova (TP-27).

VARIA VARIA VARIA

D. BILENKIN

ESKUUDER

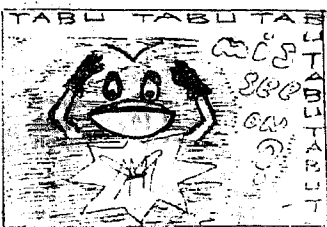
LÄKS KATKI

Metsarada keeras paremale. Seal oli üleni kollaseid lilli täis legendik, legendiku kohal aga hõljus kõige tavalisem lendav taldrik.

Lauk avanes ja mööda õhku nagu mööda treppi astudes väljus taldrikust võõra planeedi elanik. Ta oli väike, ümar, roosakas, peaaegu alasti ja läikis, nagu oluks õliga sisse määritud.

Ma ei ehmunud ega põlnud isegi üllatunud, sest rõhked tulemejutud ja ajaleheartiklid tulevase kontaktist olid mind taoliseks kohtumiseks juba psühholoogiliselt ette valmistanud. Tunnsin ainult kohutavat kohmetust selle pärast, et mul polnud seljas ranget musta ülikonda ega nailonsärki. Panin kraenööbid kinni. Pühkisin küünarnukilt metsas külge kleepunud ämblikuvõrgu, astusin kosmoses tulnu juurde ja ütlesin: «Tervist!»

«Tervist!» vastas ta mulle suud avamata puhtas vene keeles. Ka selle üle ma ei imestunud, kuna vastavastavastavast kirjanikest teadsin, et teiste tsivilisatsioonide hulgas on telepaahtiline mõtete vahetamine hästi arenenud.

«Tervist,» kordas ta. «Mul läks eskuuder katki. Kus siin lähim sottar on?»

«Mis?» hämmeldusin mina. «Sottar? Mis asi see on?»

«Kuidas mis asi?» hämmeldus nüüd tema. «Noh, see... See on... selline koht, kus parandatakse...»

«Parandustöökoda?» taipasin mina.

«Just! Saate aru, mu eskuuder...»

«Eskuuder...» mõtlesin jahmunult. «Sottar... Remonditöökoda... Sellisena põlnud ma küll kohtumist ette kujutanud.»

«Ah jaa! Tal ju juhtus avariil! Siis on kõik selge. Ta otsib abi.»

«Mis teil mootoriga juhtus?»

küsisin taldriku alla piiludes.

«Te olete spektralist?» rõõmustas tema. «Siis võib-olla seletate mulle, miks želtoks fikarisatsioonil ajal subtib?»

Sõna «želtoks» juures hakkas mulle koitma, et tsivilisatsioonidevaheline kontakt ilmselt ei kulge traditsioonilise skeemi järgi.

«Teil juhtus avariil,» arvasin ma juhmilt.

«Mis avariil? Želtoks subtib!»

«Aga see, eskuuder... ei... subti?»

«Hulluks olete läinud! Kuidas võib eskuuder subtida? Lubage, tähendab te siis ei ole spektralist?»

«Ei,» vastasin mina.

«Miks te siis mulle kärbeid pähe ajate? Oelge keerutamata, kas ma saan siin eskuudrit parandada või mitte?»

«Meie tehnika arengutase...» alustasin ma juba ammu keelel kibelenud lauset.

«Kui mitte teie, siis naaberplaneedi,» segas ta kannatamatult vahele, «mis vahe sel on!»

«Suur vahe,» ütlesin mina.

Ta turtsatas pahameelest.

«Teate mis, mul pole aega teiega lõpsida. Mul on vaja eskuuder ära parandada. Ma ei saa ilma eskuudrita hakkama. On teil kuskül siin lähedal,» ta osutas roosa näpuga taevasse, «kui mitte sottar, siis vähemalt primitiivne spits, või ei ole?»

«Vaata mis,» ütlesin mina. «Ma ei tea, mida tähendab «spits». Samuti ei tea ma, mis tähendab «želtoks». Kuid ma olen rõõmus, et võin teid tervitada Maal. Me oleme õnnelikud, et kontakt teiste tsivilisatsioonidega on alanud. Ja sel pidulikul hetkel...»

«Kuidas?» erutus kosmosevõrras. «Tuleb välja, et ma sattusin valesse kohta?»

«Kas te siis ei lennanudki Maale?»

«Esimest korda kuulen sellisest tähesüsteemist.»

«See on meie planeedi nimetus.»

«Imeilus nimi! Ja teie juures on armas, väga, väga armas... Kui kahju, et teil ei ole sotta-rit!»

«See-eest on meil...»

«Tean, tean! Igasugused mälestusmärgid ja maastikud... Kuid mul lõpeb puhkus.»

«Te ei ole siis teadlane?»

«Muidugi mitte.»

Ta ei lõpetanud. Tema näole ilmus hämmeldus. Ta silmitses oma jalgu, seejärel mind...

«Mis see on?!» kiunatas ta, osutades kahele rasvasele sääsele, kes istusid ta puusal ja kel oli ilmne kavatsus teda näririda hakata.

«Need on sääsed. Ajage nad ära.»

«Kas nad hammustavad?»

«Tühiasi, ärge pange tähele.»

Kosmosetulnukas hüppas vilkalt koha pealt üles ja tormas pakkade välkudes oma lendava taldriku poole.

«Kuhu te nüüd lähete?» hüüdsin ma. «Saage ometi aru, et te olete esimene...»

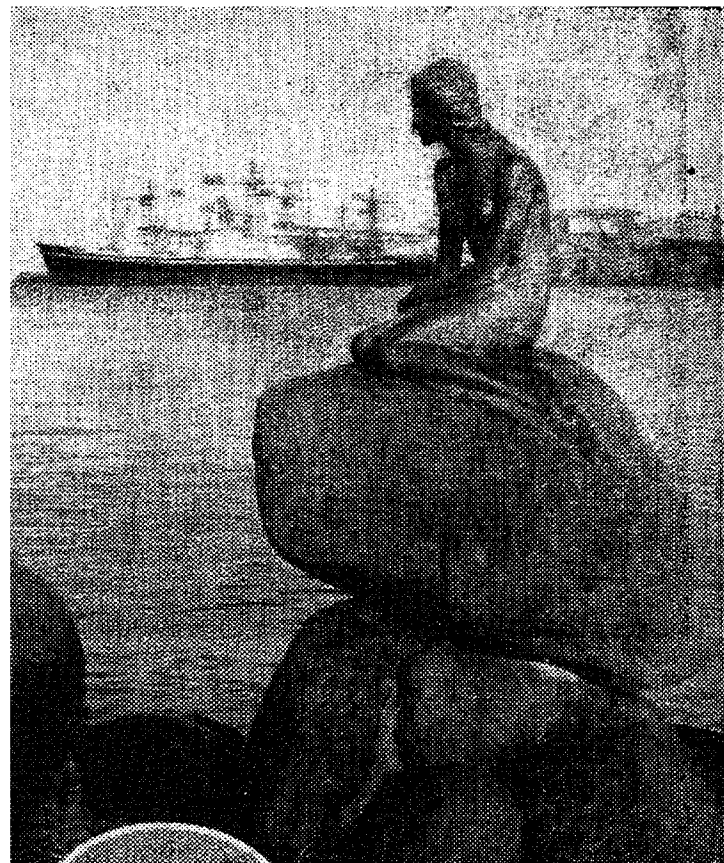
«Kui teistele meeldib hammustamine, siis on see nende oma asi,» kostis luugist. «Hüvasti, hüvasti!»

Ta selg oli niivõrd hoolitsetud, et sain aru teineteisemõistmise lootusest. See selg kiirgas vastumeelsust sääskede vastu.

«Hei!» hüüdsin talle järele. «Üksainus küsimus: mis värk see eskuuder on?»

«Eskuuder?» vaatas ta tagasi. «Isegi seda te ei tea! Millega te siis hambaid pesete?»

Tõlkinud
REIN KRUS

● Graniidist näkineid Taanis merekaldal.

Madjarite «Omega»

János János-Sebastyén, Budapesti Tehnikatoolikooli teadusemees, kes meil Tallinnas külas oli, võttis kätte kitarri ja esitas paar «Omega» pala. Olime vaimustuses. J. J. S. rääkis ansamblist ning tema jutu baasil, kasutades samuti Priiti Kaldma ja Urmas Neetari abi, saigi valmis «Omega» tutvustav lugu.

«Omega» on vaieldamatult üks paremaid soome-ugrilaste popansambleid. Arvestades seda, et «Lokomotive G. T.» ja «Illes» on samuti ungari päritoluga, võib madjareid lugeda paremateks popmuusikuteks kui soomlasi või eestlasi.

«Omega» on Budapesti ülikooli uhkus. Ülikooli «Omega» klubis tegutseb kolm tuhat liiget. Kui ansambel pärast ringreise (viimase viie aasta jooksul Tšehhoslovakkias, Poolas, SDV-s, SFV-s, Austrias, Soomes, Prantsusmaal, Jaapanis, Jugoslaavias ja Inglismaal) koju saabub, saab ka klubirahvas nautida oma lemmikute esinemist. Samal ajal on «Omega»-klubi esinemispai-gaks ka noortele, alles algajatele muusikutele.

«Omega» ühendab oskuslikult hard-rock'i ja holat. Ansambli suureks teeneks rahvamuusika populariseerimisel on ta bifiseeritud rahvalaulud. «Omega», nagu teiseki ungari ansamblid, aitas ümber lükata arvamuse, et

biitkeeleks võib olla ainult inglise keel.

Viit ansambli liiget iseloomustab meisterlikkus, novaatorlikkus ning sügav armastus muusika vastu. Latzi — Lázlo Benkő tööleb palad klaverile ja orile ning hoolitseb kooskõla eest. Mischi, kodanikunimega Tamás Mihály, saadab oma laulu basskitarri. Macki — Janos Kobor — on ansambli solist ning laulutekstide autor. Suurim mees — Elefant, kes on tuntud ka kui György Molnár, mängib soolokitarril. Löpuks Zicki — Ferenc Debreceeni — löökriistameister. Mischi ja Elefant on peale muu ka heliloojad.

Veel võiks öelda, et ansambel on mitmetel festivalidel kokku korjanud palju diplomeid ja auhindu, on välja lastud neli LP-d ja kuusteist väikest heliplaati. Kaks kuldplaati ja tuhanded austajad kogu maailmast tõestavad seda, et tegemist on tõepoolest hea ansambliga.

KIRILL TEITER

UUS ÜLIÕPILASLEHT

1. mail 1973. ilmub Lipetski Polütehnilise Instituudi ajalehe «Polütehnik» esimene number.

Toome ära lühendatult ajalehe esimeses numbris avaldatud intervjuu Lipetski PI mustmetallurgia kateedri juhataja Sergei Saroviga.

Intervjuus ütleb dots. S. Sarov: «Lipetski PI ajalugu võib lugema hakata 1956. aastast — siis loodi siia Tuula Mehaanika-instituudi õhtune teaduskond. 1959. aastal oli minu ülesanne

organiseerida üliõpilaste vastuvõttu meil avatud Moskva Terasestituudi õhtusessis teaduskonda.

1956. a. Tuula ja Moskva instituutide õhtused teaduskonnad ühendati Lipetski Polütehniliseks Instituudiks.

Soovin, et meie «Polütehnikust» saaks võitluslik, initsiatiiviga ajaleht, mis ei karda «teravaid nurki.»

(Lipetski Polütehnilise Instituudi ajalehest «Polütehnik»)

MARI KASK

Vanale viiulile

Mängi minema kurbus. Mängi minema igavad ilmetud laigud, mil nägude nimetust kanda ei sobi! Mängi ürgmetsa kadunud lootuste karjad! Mängi merepõhja kahvatud eimidagimõtted kogu tühjus, teesklus, vale ja õha.

Parim aeg sporditegemiseks

Tudengipõlv on parim aeg spordiharrastusteks. Kohustuslik kehaline kasvatus hõlmab TPI-s 100%-liselt kõiki I, II, III ja IV kursuse üliõpilasi. Uue VTK kompleksi IV aste on kehaline täiuslikkus. Astme nõuete täitmisega tuleb toime tulla põhiliselt I kursuse lõpul. Juba I kursusest alates võivad üliõpilased valida mingi kindla sportliku erala. TPI kehalise kasvatus kateeder ja Spordiklubi pakuvad selleks võimalusi enam kui 20-l spordialal. Põhialade — kergejõustiku, sportvõimlemise, suusatamise, ujumise kõrval harrastatakse kõiki raskejõustikualasid, kõiki põhilisi spordimänge. Ka batuudihüpped ja vehklemine, laskmine ja orienteerumissport, allvee- ja jaigrattasport on meil au sees.

Treeningtööd juhivad TPI kõrge erialase kvalifikatsiooniga spetsialistid: dots. R. Toomsalu kergejõustikus, dots. J. Dudkin ja NSVL teeneline treener J. Lõssov korvpallis, pedagoogikakandidaat O. Kulderknupp tšestspordis, meistersportlased A. Mõttus ja H. Rattus ning K. Primakov vabamaadluses,

klassikalises maadluses ja poksis, ENSV koondvõistkonna kauaaegne treener A. Tšesnokov sportvõimlemises ja paljud teised.

Pea igal aastal võrsub TPI spordisektsioonidest rahvusvahelise klassiga sportlasi. Viimastel aastatel on EM-võistlustel silma paistnud Priit Tomson korvpallis, Jüri Kravets ja Tatjana Dolotovskaja allveesportis, Jaan Miljan orienteerumisspordis ja Rein Jõgila tšestspordis.

TPI Spordiklubil on sõprusidemed mitmete rahvademokraatiamaade sõsarõppeasutuste spordiklubidega (Budapesti TÜ, Karl-Marx-Stadti KTK, Varssavi AZS), ja paljude vennasvabariikide üliõpilassportlastega. Mullu pidasid TPI paljude spordialade esindused enam kui 30 sõpruskohtumist vennasvabariikide ja välismaa üliõpilassportlastega.

Eriti aktiivselt löövad meie üliõpilased kaasa massilistel spordivõistlustel. 1972. a. korraldati teaduskondade kehakultuurikollektiivides kokku 102 spordivõistlust rohkem kui 4000 üliõpilase osavõtul. Opperühmade vahelised korv- ja võrkpallivõistlused, jooksu- ja suusakrossid on muutunud meie instituudis traditsioonilisteks üritusteks. Meeldejäävaid sündmusi kehakultuuri- ja sporditöö valdkonnas oli veelgi. Juba teist aastat järjest hoiab TPI Spordiklubi oma käes vabariikliku spordikomitee rändpunalippu parimate tulemuste eest Eesti NSV kõrgeimate koolide vahelises sotsialistlikus võistluses kehakultuuri- ja sporditöös.

Eelseisvate aastate jooksul avarduvad sportimisvõimalused meie instituudis veelgi. Teist aastat töötab täiskoormusega mahukas kilehall. Täie hooga jätkuvad TPI spordihoone ehitustööd, mille valmimisega avanevad suurepärased sportimisvõimalused paljudel aladel. Projekterimisel on TPI talispordikeskus Aegviidus.

Tere tulemast TPI sportlaste arvukasse perre!

V. BAZANOV
TPI Spordiklubi juhatuse esimees

lühidalt

Seni on Rootsis soome keelt õpetatud Stokholmi, Uppsala ja Lundi ülikoolides. Uuel õppeaastal algab see ka Umeå ülikoolis.

Kavatsusel on soome keele võtmine veel Jõteborgi ülikooli õppekavva.

Jena Friedrich Schilleri ülikooli ja Minski ülikooli õppejõududel on ühistööna teoksil ulatusliku filosoofialeksikoni koostamine. Raamat ilmub 1976. aastal.

MIS JUHTUS

30. augustil viibis keemiateaduskonna üliõpilane Rein Heinväli (KA-31) joobnud olekus ühiselamus nr. 2 ning käitus huligaanselt: hakkas vastu administratsiooni korraldustele ning kasutas ühiselamu komandandi suhtes füüsilist jõudu. Vastavalt TPI rektori käskkirjale nr. 337/L 3. septembrist 1973. a. on Rein Heinväli eksmatricleeritud.

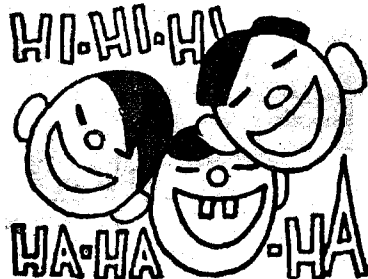
31. augustil käitusid ebaväärikalt ühiselamus nr. 2 liigselt alkoholi tarvitanud energeetika-teaduskonna üliõpilased Karl Terav ja Endel Suits (mõlemad õpperühmast AA-51). Endel Suits hakkas vastu ühiselamu valveõppejõule ja ähvardas teda, Karl Terav kasutas õppejõu vastu füüsilist vägivalda. Mõlemad üliõpilased on eksmatricleeritud.

Sageli juhtub, et noormehed külastavad ühiselamus nr. 3 elavaid tütarlapsi ja unustavad õigel ajal ära minna. Nii jäid 3. septembril tütarlaste ühiselamusse kauemaks kui lubatud Arvo Kübar (AA-71) ja Vladimir Beskov (AL-37) ning 5. septembril Urmas Prede (KP-51) ja Nikolai Jegorov (LS-37). Nimeetatud üliõpilaste üleastumine ühiselamu sisekorra on esitatud arutamiseks instituudi komisoolikomiteele.

Nii saavutatakse aja kokkuhoid

20-aastane TPI tudeng Juhan Sommermann on saanud viimase kahe kuu jooksul kuulsaks üle kogu Eestimaa.

J. Sommermann alustas katsetega, mille käigus tükeldas oma uneaja kolmeks ning magas keset päeva. Teine katsete etapp seisnes selles, et uneaja tükeldamise astet tõsteti veelgi. Katsetaja magas ühe tunni, seejärel tund aega konspekteris. Kolmandal etapil on kahe oleku (ärkveloleku ja magamise) vahe viidud veerändi tunnini. Katsealune tunneb end suurepäraselt.

Meie korrespondendi küsimustele vastas J. Sommermann nii: «Hea trenn on pool võitu. Loodan saavutada olekute vaheldumist 0,5-sekundilise perioodiga.»

Juhan Sommermanni katsetel on suur tähtsus: need näitavad, et inimene on võimeline tegema 20–22 tundi järjest tööd, olles samal ajal välja puhanud.

Juhan Sommermanni usutles

KIRILL TÈITER

TUUSIKUD

TPI a/ü.-komiteele on eraldatud IV kvartaliks järgmised tuusikud:

SANATOORIUMID

San. Sotši «Kaukaasia Riviera»	vereringehaiguste raviks	rbl. 36.—
San. Sotši «Mežciems»	vereringehaiguste raviks	rbl. 33.—
Kurs. «Pjatigorsk»	seedetrakti-, liigeste-, närvisüsteemi-, günek- ja naha- haiguste raviks	rbl. 31.50
Kurs. «Adler»	vereringe-, liigeste-, närvisüsteemihaiguste raviks	rbl. 30.—
Pärnu «Estonia»	närvisüsteemihaiguste raviks	rbl. 31.50
Pärnu «Rahu»	liigeste raviks	rbl. 31.50
Pärnu «Rahu»	liigeste raviks	rbl. 31.50
Pärnu «Rahu»	seedetraktihaiguste raviks	rbl. 31.50
Pärnu «Rahu» Kaevur	liigeste-, närvisüsteemihaiguste raviks	rbl. 36.—
Pärnu «Sõprus»	vereringehaiguste raviks	rbl. 31.50
Pärnu «Sõprus»	vereringehaiguste raviks	rbl. 31.50
Pärnu «Sõprus»	vereringehaiguste raviks	rbl. 36.—
Pärnu «Sõprus»	vereringehaiguste raviks	rbl. 36.—
Kurs. «Pärnu»	liigeste-, närvisüsteemi-, günek-, südameveresoonekonna haiguste raviks	rbl. 30.30
Kurs. «Pärnu»	"	rbl. 30.30
Kurs. «Pärnu»	"	rbl. 28.50
Kurs. «Pärnu»	"	rbl. 28.50
Kurs. «Pärnu»	"	rbl. 28.50
Kurs. «Pärnu»	"	rbl. 28.50

PUHKEKODUD

1. Pans. Sotši «Adler»	23.10—15.11	39.—
2. " Sotši «Adler»	23.10—15.11	39.—
3. Puhkekodu «Laulasmaa»	10.10—21.10	7.20
4. " «Laulasmaa»	10.10—21.10	7.20
5. " «Laulasmaa»	22.10—02.11	7.20
6. " «Laulasmaa»	22.10—02.11	7.20
7. " «Laulasmaa»	27.11—08.12	7.20
8. " «Laulasmaa»	27.11—08.12	7.20
9. " «Laulasmaa»	21.12—01.01	7.20
10. " «Laulasmaa»	21.12—01.01	7.20
11. " «Pühajärve»	8.10—19.10	7.20
12. " «Pühajärve»	8.10—19.10	7.20
13. " «Pühajärve»	31.10—11.11	7.20
14. " «Pühajärve»	31.10—11.11	7.20
15. " «Pühajärve»	23.11—04.12	7.20
16. " «Pühajärve»	23.11—04.12	7.20
17. " «Pühajärve»	07.12—18.12	7.20
17. " «Pühajärve»	07.12—18.12	7.20
19. " «Pühajärve»	18.12—29.12	7.20
19. " «Pühajärve»	18.12—29.12	7.20
21. " «Võsu»	29.10—9.11	7.20
21. " «Võsu»	29.10—9.11	7.20

Avaldused palume esitada hiljemalt 13. septembriks teaduskonna a/ü.-büroole.

A/ü.-komitee

Meile spordisidemete poolest tuntud Karl-Marx-Stadti Tehnikaühikool tähistas oma asutamise 20. aastapäeva. Sel puhul toimus õppeasutuses neljapäevane teaduslik konverents. Päevakorras oli ligi üheksakümme ettekannet. Arvukalt esines teadlasi ka raja tagant.

Vastutava toimetaja
aset. M. RANDVEER

«Таллинский политехник», Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu»
Pikk tn. 40/42.

Цена 2 коп.

MB-08406